

Nederlandsch

gedenkboek of Europische Mercurius LXe stuk , 1^e deel, zes eerste maanden van 1749,
Amsterdam, 1749, 306-314, juni 1749

NEDERLANDSCH
GEDENKBOEK
OF
EUROPISCHE
MERCURIUS,

Berichtende

De Gesteltenissen der Zaken van Staat en Oorloch, in
alle Heerschappyen en Landschappen van

E U R O P A

BENEVENS D'AANGRENZENDE GEWESTEN.

Verzien met alle Placaten, Edicten, Manifesten, Aan-
spraken, Brieven, en andere autentique Stukken,
van den tegenwoordigen tyd.

Historisch beschreven door A. L.

LX^{te} Stuk. Eerste Deel.

VERVATTENDE

DE ZES EERSTE MAANDEN van 't Jaar 1749.

Verfierd met kopere Platen.

AMSTERDAM,

By de Wed. GERREVINK en Erven RATELBAND,
aan den Dam, 1749.

Hier voren pag. 224 gezien hebbende d'uitschryving van eene *Hollandsche Obligatie Lotery*, zo was dezelve op den 9. dezer, den bestemden dag der inschryvingen, meer als vol gekomen, zo dat een goed getal Loten afgezegd moesten worden; waarop aan d'Ontfangers der respectieve Steden, ordre was gegeven, dat de Collecte ten langsten op den 12. *July* aanstaande zoude moeten verricht wezen.

Aangaande de Collecte ten behoeven van *Bergen op-den-Zoom* &c. gedaan, manqueren ons d'echte Berichten, vervolgens die sparande tot het volgende *Deel*.

Rakende d'*Oostindische Compagnie*, zo was den 9. 't Oostindisch Schip 't *Hulst* ten Duin, voor de Kamer *Enckhuizen*, en den 20. 't Schip 't *Wapen van Hoorn* van die Kamer, uit *Texel* na *Batavia* onder Zeil gegaan.

Nopens de *Haring-vangst*, zo bleek uit de Notitie van de Buizen en Vers-jagers, die in dit jaar tot dezelve reets in Zee gegaan zyn, of noch na de *Neeving* gaan zullen, dat dezelve uitmaken een getal van 234 Buizen en 27 Vers-jagers; te weten, van *Vlaardingen* 108 Buizen en 13 Versjagers; van *Maaslandhuis* 20 B. en 8 V.; van *Rotterdam* 12 B.; van *Delfsbaven* 11 B., en van *Schiedam* 6 B.: Dus in 't geheel uit de Plaatsen, om en by de *Maas* leggende, 163 Buizen en 21 Versjagers; wyders van *Enckhuizen* 55 B. en 6 V. en uit de *Ryp* 16 Buizen.

De *Byzonderbeden* van de voorgaande en deze Maand sparande tot de volgende, zullenwe dezelve in zyne ordre als dan plaats gunnen.

Voor de Liefhebbery der Heren *Juristen*, zullenwe dit *Deel* sluiten met een voornaam en zonderling Geval, mitsgaders d'opgevolgde Sententien van den *Hoge Provinciaal* en den *Hogen Rade*; 't geen ons heeft mogen gebeuren machtig te worden.

ME N heeft al dikmalen gezien, dat, niet tegenstaande de *Grond-Wetten* der Provincie van *Holland en Westvriesland*, gefundeert in 't 18. *Articul der Politieke Ordonnantie* van den 1. *April* 1580, verscheide Kinderen, door middel van zich *Clandestin*, met deze of gene, te retireren, 't zelve gebruikte, en daar door d'Ouders noodzaakte, om in hun Weerwil toe te stemmen in 't Huwelyken van hunne Kinderen, dewelke als met een opgeheve hand alle Banden van subordinatie en plichten van onderhorigheit hadden verbroken: Daarom is men speciaal in den jare 1742, wanneer zodanig geval exteerde, doch noch gelukkig buiten effect bleef, bedagt geweest, om zodanige jonge Lieden boven de windste van de *Hoge Overigheit*, te maken zekere Pœnaliteit, of schoon zy na dato van hunne *Retraite* mochte verkrygen 't consent hunner Ouders tot het aangaan van een Huwlyk, met die gene met dewelke zy waren doorgestaan; nadien d'ondervinding hadde geleerd, dat tegens de dispositie van 't *Civile Recht*, d'Ouders ongestraft in dusdanige Huwlyken hadden geconsenteert, en ook zeer zelden, of genoegzaam nooit, tegen Kinderen, of die met hen doorgestaan waren, door d'Officiers tot maintien van 't *Recht der Hoge Overigheit* was geprocedeert.

En vermits nu kortlings geleden, in de voorsz. Materie, zich een *Eclatant Geval* heeft opgedaan, hebben wy geoordeelt het zelve den toegenoege *Lezer* te moeten mede delen, ten einde alom kenbaar wordende, 't *Civile Recht* in zyn *Vigueur* deswegens moge blyven, en een ieder, zoude weten waar na zich te kunnen reguleren.

Qq

CASUS

1749.
Jany.

1749.
Jany.

C A S U S P O S I T I E

van den Appellaut.

J. M. v. W., onmondige Dochter van H. v. W., wonende onder den Ambachte van *Monster*, noch niet bereikt hebbende den Ouderdom van twintig jaren, is door A. 'sH. geëduceert en op den 14. Maart 1747, op eene Clandestine wyze uit haar Vaders Huis en Woninge vervoerd, ende dezelve eerst hadde gebragt tot *Cuylenburg*, en naderhand tot *Ravesteyn*, resorterende onder 't Gebied van den Keurvorst van de *Pales*; dat de voorsz. J. M. v. W. twintig jaar geworden zynde, door de voorsz. 'sH. was gebragt na *Tbiel* in *Gelderland*; en dus alom buiten de jurisdictie van de respectie Hoven van Justitie: Dat daar op was komen te gebeuren, dat de voorn. H. v. W. op den 21 October 1747, door den Bode van *Monster* heeft ontvangen eene Missive van Schepenen Commissarissen van Huwlyks-Zake in 's *Hage*, gedateert den 20. October bevorens; waar by zy aan de voorn. H. v. W., Vader van de meergemelte J. M. v. W., hebben kennisse gegeven, dat Mr. C. D. Procureur van den Gerechte der voorn. Stede, als presenselyk last en procuratie hebbende van A. 'sH. en van de voorn. J. M. v. W., volgens procuratie op den 16. van de voorn. Maand October, voor Schepenen der Stadt *Tbiel* gepasseert en door hemt geëxhibeert, zich aan de voorn. Schepenen Commissarissen zoude hebben geprefenteert, ten einde gemelde A. 'sH. en de voornoemde J. M. v. W., in *Onderzoek* ontfangen zoude mogen werden; en dat vermits van 't *Vaderlyk Consens* van de voorn. H. v. W. niet bleek, zy Commissarissen de Namen wel hadden aangetekend, maar geen Proclamatien gegunt; ingevolge de *Politique Ordonnantie*, om aan hem H. v. W. daar van alvorens kennisse te geven, en zyne redenen van contradictie, zo hy 't Huwlyk zoude willen tegen spreken, voorn. Schepenen Commissarissen te komen inbrengen, den tyd van veertien dagen na receptie van de voornoemde Missive.

H. v. W., Vader van gemelde J. M. v. W., wonende onder den Ambachte van *Monster*, hebbende vermeend, dat hy noch zyne Dochter niet behoortde onder de jurisdictie van den *Hage*, en dat hy zich derhalve voor gemelde Schepenen aldaar niet moest ofte konde inlaten, heeft by Missive aan meergemelde Schepenen wel willen kennis geven van derzelver incompetentie in de Zake, en ook dat hy diverse redenen, in 't brede by gemelde Missive gedetailleert, hadde, om de voortgang van dusdanige Geboden tegen te gaan, op fundament van welke redenen hy eerbiediglyk hadde besloten, dat Schepenen Commissarissen de verzochte Huwlyks Proclamatien en derzelver Publicatie zoude weigeren. De voornoemde v. W. heeft vervolgens op Zaterdag den 4. November 1747 ontfangen, eene Copie Authentique van eene Resolutie van Schout, Burgermeesteren en Schepenen van 's *Hage*, ten zelven dage op 't subjeet van de voorn. Missive van den voorn. v. W. genomen, waar by was goedgevonden, alvorens te disponeren, Partyen t'ordonneren te compareren voorn. Schepenen Commissarissen, om dezelve te horen, te vereenigen, was 't doenlyk, en rapport te doen, en by provisie te sörcheren 't gaan van de voorsz. Geboden voor den tyd van veertien dagen.

Den voorn. v. W. heeft daar op al verder op den 8. November daar aan volgende

gende ontfangen een Billet, waar by dezelve was geordonneert te compareren op Maandag, toenmaals aanstaande, zynde den 13 November 1747, 's morgens ten tien uren: Doch nademaal gemelde H. v. W. daar aan niet heeft kunnen defereren, zonder zich, en zyne voorsz. Dochter t'onderwerpen aan de jurisdictie van de Magistraat van 's Gravenhage, en beducht was, dat hy niet gecompareert zynde, de voorsz. Huwlyks Proclamatien zoude kunnen geobtaineert, en vervolgens alhier in de respectieve Kerken gedaan werden; heeft zich gekeerd tot den Rade Provinciaal, en verzocht, gelyk hy op zyn deugdelyk te kennen geven, en na verhoor van Partyen, op den 11. January 1748. geobtaineert heeft Mandament Pænaal en van Rau Actie met de clause van Edicte, disponerende tegens J. M. v. W., des Impts. onmondige Dochter, zich geregtvaardig hebbende buiten deze Provincie en Jurisdicte van den Rade Provinciaal.

Dit Mandament verleend en zulks ter kennis van de voornoemde onmondige Dochter gekomen zynde, heeft zy zich by continuatie schuil gehouden, zonder dat de Vader haar heeft kunnen ontdekken; waar door hy buiten staat gesteld is geweest om 't voorsz. Mandament behoorlyk te doen exploiteren: In dien tusschen tyd heeft de gemelde J. M. v. W., in de Maand Maart 1748, den Predikant van *Monstcr* verzocht, haar met den bovengemelde 's H. in een pretense Wettige Ondertrou t'ontfangen, waar van haar Vader per Missive van de voorn. Predikant kennis bekomen hebbende, is op den 12. daar aanvolgende, na dat hy nu nader hadt ontdekt, waar zyne voorn. Dochter haar quam t'onthouden, namentlyk ten Huize van den Vader van den voorn. 's H., 't voornoemde Mandament Pænaal en R. A. met Edicte aan haar geëxploiteert, en heeft haar Vader daar van, onder anderen, by rescriptie op den 15. van dezelfde Maand aan den voorn. Predikant kennis gegeven: Doch waar aan den voorn. Predikant niet hebbende gedefereert, is tegens hem door den voorn. H. v. W. Mandament Pænaal van den Rade Provinciaal op den 21. Maart 1748 geobtaineert.

Den voorn. v. W. heeft vervolgens, uit krachte van 't voorn. Mandament, jegens zyne gemelde Dochter geobtaineert, ten dage dienende, Eisch doende, „geconcludeert tot decretatie van de bevelen en interdictie Pænaal, in 't voorsz. Mandament breder gemelt, en dat dezelve, als wel en te rechte gedaan, „standhouden en effect sorteren zouden, en dienvolgende, dat zyne onmondige „Dochter zoude worden geinterdiceert eenige Huwlyks Proclamatien voor den „Magistraat van 's Hage verder te verzoeken, ofte wel, geobtaineert zynde, „te laten gaan, neen, maar gecondemneert, haar te begeven onder de Vaderlyke Macht en Gehoorzaamheit van haar Vader, *cum Expensis*”.

Tegens dezen Eisch en Conclusie, is van wegens de Geappelleerde pretenselyk geassisteert met den meergemelden A. 's H. zich quasi voor zyn Interest ten dese bekend makende, en hem met de voorsz. J. M. v. W. voegende, en zulks pretenselyk gevoegde in dezen, na Premisse van zeer vele onware en impertinente Positiven, alvorens t'antwoorden, gedaan Presentatie, „waar by „zy hebben verklaard te vreden te zyn, en wel te mogen lyden, dat de bevelen en interdictie pænaal, in 't voorsz. Mandament geïnfereert, zoude worden gedecreteert en effect sorteren, tot zo verre en ten dien effekte, dat de

Q q 2

„ Geap”

1749.
Jany.

1749.
Juny.

» Geappelleerde en Gevoegde op hunne Procuratien, door gene andere Per-
» sonen eenige Huwlyksche Proclamatien voor den Magistraat van 's Hage ver-
» zoeken, of op zodanige Aantekeningen laten gaan, en verders over te ge-
» ven, zich met d'Aantekening van hunne Geboden op den 20. October 1747,
» ter Secretarye van 's Hage gedaan, ten einde om daar op Huwlyks Procla-
» matien te bekomen, niet te zullen behelpen, maar die Aantekening te zullen
» laten varen: Behoudens en ongeprejudicieert nochians, dat het aan de Geap-
» pelleerde en Gevoegde vry zoude staan, om de *Novo* te Compareren in Per-
» sonen, zo voor Commissarissen van Huwlyks-Zaken alhier in den Hage,
» als voor den Predikant en Kerken-Raad van *Monster*, en aan dezelve te
» verzoeken, dat hunne Huwlyksche Geboden zo op d'een als andere Plaats-
» zen zoude mogen werden aangetekend; onverminderd den Appellant deszelfs
» redenen van weigering tot het geven van deszelfs Consent, om dezelve in te
» brengen en t'allegeren, in conformité van 3. *Articul* van de *Politique Ordon-*
» *nantie*, van den 1. April 1580. Sustinerende met die (pretense) overbor-
» ge Presentatie te kunnen en te mogen volstaan, en dat zulks des noods, zo
» zoude worden verklaard, en by refus en onder beneficé van de gemelde
» Presentatie, is verders genomen contrarie Conclusie ''.

Hier op is aan de zyde van den Appellant, zonder den pretense Adfistent,
ofte Gevoegde, in deze eenigzints t'erkennen, ofte zich tegens hem uit te la-
ten, na premisse van eenige weinige en zeer gepaste Middelen, gerefuseert zyn-
de de voorz. Presentatie, door de Geappelleerde alvorens t'antwoorden gedaan
zo als die is leggende, als Captieus en Insufficient geperstieert voor Replicq,
en aan de kant van de Geappelleerde en pretense Gevoegde voor Duplicq, en
is dus deze Zake behoorlyk voldongen geworden. En verders tusschen Par-
tyen verdragen, en by den Rade Provinciaal geappointeert, dezelve te bepleiten
in 't Collegie van welgemelde Rade Provinciaal ten pericule van de Geappelleerde.
Met dat gantsch onverwagt succes: » Dat by sententie van den Rade Provin-
» ciaal in dato 19. September 1748, de Geappelleerde en Pretense Gevoegde
» zyn verklaard met hunne voorz. Presentatie, by Conclusie van Antwoord
» ter Rolle van den voorn. Rade gedaan, te kunnen en te mogen volstaan, en
» dat aan den Appellant zynen verderen af anderen Eisch en Conclusie, zo in
» Cas Bènaal als in R. A. op ende jegens de Geappelleerde gedaan en genomen,
» is ontzegt met compensatie van kosten ''.

Den voorn. v. W. van de voornoemde Sententie hebbende geappelleert aan
dezen Hogen Rade, heeft men daar op van denzelven Hogen Rade weten t'ob-
tinieren Mandament van Anticipatie, dienende precise op den 8. October 1748,
ten welken dage den voorn. v. W. ter Rolle van dezen Hogen Rade eisch
doende, heeft geconcludeert: » Tot Nullité ofte Correctie van de voorn. Sen-
» tentie van den Rade Provinciaal in dato 19. September 1748, alhier in ques-
» tie, voor zo verre daar by aan den Appellant zynen Eisch en Conclusie in
» Rau Actie op ende jegens de Geappelleerde in dezen voor gemelde Rade
» Provinciaal gedaan en genomen, is ontzegt: En wyders voor zo verre aan
» den Geappelleerde is vry gelaten, om met A. 's H. de *Novo* te compareren
» in Perfoon, zo voor Commissarissen van Huwlyks-Zaken alhier in den Hage,
» als voor den Predikant en Kerken-Raad van *Monster*, en aan dezelve te ver-

» 202-

„ zoeken, dat haar *Huwlyks Geboden*, zo op d'een als andere *Plaatze*, mochten worden aangetekend, en doende, 't gunt by den *zelve Rade Provinciaal* hadde behoren gedaan te worden, en dat als noch aan den *Appellant* zynen *Eisch* en *Conclusie* ter *eerster instantie* in *R. A.* gedaan en genomen zal *werk* den *geadjudiceert*, en mitsdien dat als noch de *Geappelleerde* zal worden gecondemneert *haar te begeven onder de Vaderlyke Macht en Geboorzaamheit van den Appellant*, en dat wyders aan de *Geappelleerde*, haar *gefustineerde* voor den *Rade Provinciaal*, voor zo verre daar van in *dezen* is *geappelleert*, zal worden ontzegt, *cum expensis* ". Waar jegens zynde geconcludeert: „ Dat den *Appellant* zoude worden verklaard, by de *Sententie* van den *Rade Provinciaal* in dato den 19. *September 1748*, alhier in *questie*, te wezen niet be- zwaard, *cum expensis* ". Is 'er voorts aan d'een en d'andere zyde *geper- fect* voor *Re- en Duplicq* *respective*.

1749.
Jany.

ZULKS DAT DE VRAGE IS?

Of de *Sententie* van den *Rade Provinciaal* ten *dezen* in *questie* niet behoort te niet gedaan te worden, ofte mitsdien aan den *Appellant* zynen *Eisch* en *Conclusie* in *R. A.* aldaar op ende jegens de *Geappelleerde* gedaan en genomen, als noch niet behoort *geadjudiceert* te worden, en 't *gefustineerde* van de *Geappelleerde* aldaar, voor zo verre in *dezen* is *geappelleert*, aan haar niet behoort ontzegt te worden.

Was getekend :

MR. JOHANNES SCHOPMAN, Advocaat

C A S U S P O S I T I E

van de *Geappelleerde* en *Gevoegde*.

J. M. v. W. oud 21 Jaren, met A. 's H. *geadjustiert*, eerst *Impetranten* van *Mandament van Anticipatie* en nu *Geappelleerden*, *CONTRA*, H. v. W., eerst *Gedaagde* en nu *Appellant*.

A. 's H., meerderjarig Jongman, wonende alhier in den *Hoge*, de *Gevoegde* in *dezen*, en J. M. v. W., de *Geappelleerde* in *dezen*, met den anderen eenigen tyd *conversatie* gehad hebbende, met kennis en goedkeuring van *wederzydsche Ouders*, zo heeft zulks gelegenheit gegeven, dat zy *Lieden incli- natie* tot *malikanderen* bekomen, en zich over en weder aan den anderen hebbende verbonden gehad, en beloofd, om ter bequamer tyd te zamen een *wettig* *Huwlyk* aan te gaan, naderhand heeft de *Geappelleerde* om *pregnante redenen*, haar *moverende*, moeten *resolveren*, zich uit het *Huis* van hare *Ouders* na elders te begeven, en vervolgens in *gezelschap* van den *Gevoegde*, door haar daar toe op 't ernstigste zynde *verzocht* en *geperfuadeert*, heeft zy zich in de *Maand Maart* des voorleden jaars 1747 uit haar *Ouders Huis* *geabsenteert*, en is buiten de *Provincie* *vertrokken*: De *Geappelleerde* zedert tot die jaren *geko- men* zynde, waar in *Jonge Dochters* haar *valdelijk* mogen *engageren*, en een *Huwlyks Verbintenis* aangaan, zy de *Nous* zich *gerechtelyk* met den *Gevoegde* *Verbonden*, ende *beloofd* den *zelve* nooit te zullen *verlaten*; maar haar *voorgenome* *Huwlyk* met den *Gevoegde* met den *eersten*, en zo ras hy zulks

Qq. 3

requi-

1740.
Juni.

requiscorde, te zullen optrekken en solemniseren: Ter bereiking van dat Oogmerk en Accomplissement van de voorsz. Beloften en Verbintenissen, hebben de Gevoegde en Geappelleerde binnen de Stadt *Tiel* in *Gelderland* (alwaar zy zich waren onthoudende) gepassiert een gerechtelyke Procuratie op Mr. C. D. Procureur voor den Gerechte van 's *Hage*, om in haren naam en van hunnent wegen te compareren voor Schepenen van 's *Hage* voornoemd, en aldaar, en voorts daar 't behoorde, d'Intekening der Huwlyks Proclamatien te laten doen, zo en in diervoegen als men gewoon is in Oudertrou opgenomen te worden, ofte zodanige Intekeningen te doen; alles ten einde en effekte om hun Liedes voorgename Huwlyk na Kerken-Ordre gesolemniseert en voltrokken te worden.

De voorsz. Procureur D. heeft dienvolgende de voorsz. Procuratie aan Schepenen Commissarissen van de Huwlyks-Zaken alhier in 's *Hage* geëxhibeert, en zich gepresenteert, ten einde de Gevoegde en Geappelleerde in dezen in Oudertrou zouden mogen werden opgenomen en ontfangen, hebbende gemelde Procureur D. mede aan gemelde Commissarissen geëxhibeert behoorlyk bewys en blyk, dat de Geappelleerde ten tyde van 't passeren der voorsz. Procuratie reets hadde bereikt den Ouderdom van 20 Jaren. Waar op gemelde Schepenen Commissarissen van de Huwlyks-Zaken, dan ook de Namen van den Gevoegde en Geappelleerde hadden doen aan tekenen; doch vermits niet bleek van 't Consent van den Appellant in dezen, als Vader van de Geappelleerde, gene Huwlyksche Proclamatien gegunt, maar alvorens daar van kennisse doen geven aan des Geappelleerdes Vader, den Appellant in dezen; en aan den zelfen vergunt den tyd van 14 dagen, om, indien hy 't voorsz. Huwlyk zoude willen tegenspreken, zyne redenen van Contradictie te kunnen inbrengen: Alles in conformité van 't 3. *Articul* van de *Politique Ordonnantie*, van den 1. *April* 1580. Edoch den Appellant, in de plaats van ten voorsz. einde te compareren voor gemelde Schepenen Commissarissen, heeft kunnen goedvinden, by deszelfs *Missive* van dato 31. *October* 1747, geadresseert aan gemelde Commissarissen, eenige Pretense Grieven t'allegeren, en daar by te verzoeken, dat de verzochte Huwlyks Proclamatien en derzelver Publicatie mochten werden geweigerd: Doch wel gemelde Schepenen Commissarissen vermeend hebbende, ingevolge 't Edict van Haar Edele Groot Mogende, de Heren Staten van *Holland* en *Westvriesland*, van dato 17. *January* 1663, de voorsz. Zake te moeten brengen ter deliberatie van de Wet; was zulks vervolgens dan ook geschied, met dat gevolg, dat het rapport van Commissarissen gehoord, als mede de *Missive* van den Appellant overgegeven zynde, by Resolutie van de Wet, bestaande in Schout, Burgemeesteren en Schepenen van 's *Hage*, was goedgevonden; alvorens te disponeren, Partyeen t'ordonneren, te compareren voor meergemelde Commissarissen, om dezelve te horen, te vereenigen was 't doenlyk, en rapport te doen; en voorts, 't gaan van de Geboden, by provisie, te surcheren voor den tyd van 14. dagen. Waar op verders is gevolgt, dat door wel gemelte Commissarissen op den 17. *November* in de Wet is gerapporteert: „ Dat ter vol-
doeninge van de voorsz. Resolutie, uit naam van de Gevoegde en Geappel-
leerde wel iemand was gecompareert, maar dat den Appellant voor den dag
tot het houden van de voorsz. Comparitie gefixert, door een Notaris aan
hen Commissarissen hadde doen bekend maken, dat hy voor dezelve niet kon-
de

„ de compareren, also hy onder de Jurisdicte van den *Hoge* niet woonachtig
 „ was ". Dat daar op ten zelven dage, by Schout, Burgemeesteren en Sche-
 penen voorsz. geeliberceert zynde, goed gevonden en verskaan is: „ *Das aange-*
 „ zien den Appellant, na dat hem by Miilive kennisse was gegeven, dat de Ge-
 „ voegde en Geappelleerde in dezen, aan Commissarissen tot de Huwlyks-
 „ Zaken, by behoorlyke Procuratie hadden verzocht in Ondertrou opgenomen
 „ te werden, en aan denzelven Appellant vergunt was den tyd van 14. dagen,
 „ om, indien hy redenen hadt van Contradicte, dezelve t'allegeren, en na dat
 „ noch aan Partyen by bovengemelde Resolutie geordonneert was, binnen
 „ noch andere 14. dagen te compareren voor Commissarissen, echter in gebre-
 „ ken was gebleven te komen, tot het doen van de Proclamatie en Geboden
 „ van de Gevoegde en de Geappelleerde zoude werdengeprocedeert, ingevol-
 „ ge 't 3. *Articul* van de *Politique Ordonnantie* van den 1. *April* 1580 "

1749
Juni

Of schoon nu hier mede volkomen was voldaan aan 't gene by d'eevengemel-
 de *Politique Ordonnantie* word gerequireert, ten opzichte van Jongmans boven
 de 25 en Jonge - Dochters boven de 20. jaren Oud zynde, (gelyk in cas sub-
 ject) hadde evenwel den Appellant konnen goedvinden, zich by *Requeste d'ad-*
dresseren aan den Rade Provinciaal, en te verzoeken Mandament Pannaak, waan
 by de Geappelleerde in dezen, op zekere grote pene jegens de *Hoge Ooverig-*
heit te verheuren, zoude worden geinterdicteert, eenige Huwlyks Proclamatie
 voor de Magistraat van 's *Hage* verder te verzoeken, of wel, geoblineere zyn-
 de, te laten gaan; neen, maar waar by dezelve wierde geordonneert, de ge-
 dane Aantekening van haar naam ter Secretarye van 's *Hage*, ten einde om daar
 op Huwlyks Geboden te bekomen (als pretenselyk) qualyk en ten onrecht
 gedaan, te laten varen: En waar by dezelve integendeel zoude werden belast,
 haar te begeven onder des Appellants Vaderlyke Macht en Gehoorzaamheit.

Welk Mandament, na verhoor van Partyen, tegen verwachting van de Ge-
 appelleerde, aan den Appellant is verleend geworden: Zynde voorts uit krach-
 te van dien, ter Rolle van den gemelde Rade Provinciaal, Eisch gedaan om
 geconcludeert ingevolge 't dispositif van 't zelve Mandament.

Jegens welken Eisch en Conclusie aan de zyde van de Geappelleerde en Ge-
 voegde, na premisse van verscheide waarachtige en welgepaste middelen, alwo-
 rens t'antwoorden, is gedaan een allezints satisfactoire en overbodige Presenta-
 tie: „ Waar by zy, schoon ongehouden, verklaard hebben, te vreden te zyn
 „ en wel te mogen lyden, dat de bevelen en interdicte Pannaak, in des Appel-
 „ lants voorsz. Mandament geinfereert, wierde gedecreteert en effect sorteert
 „ de, tot zo verre en ten dien effecte, dat de Geappelleerde en Gevoegde op
 „ hunne Procuratie door gene andere Personen eenige Huwlyks Proclamatie
 „ voor de Magistraat van 's *Hage* verder zullen verzoeken, of op zodanige Aan-
 „ tekeningen eenige Huwlyks Proclamatie laten gaan: En verder over te ge-
 „ ven, zieh met d'Aantekening van hunne Geboden, op den 20. *October* 1747,
 „ ter Secretarye van 's *Hage* gedaan, ten einde om daar op Huwlyks Procla-
 „ matien te bekomen, niet te zullen behelpen, maar die Aantekening te zullen
 „ laten varen, behoudens en ongeprocedeert nootdane, dat het aan de Geap-
 „ pelleerde en Gevoegde vry zoude staan, om de *Nieu* te compareren in Per-
 „ sona

1749.
Jany.

„ soon, zo voor Commissarissen van de Huwlyks-Zaken alhier in den *Hoge*,
„ als voor den Predikant en Kerken-Raad van *Monster*, en aan dezelve te
„ verzoeken, dat haar Huwlyks Geboden, zo op d'een als andere Plaatzten mo-
„ gen werden aangetekend, onverminderd den Appellant deszelfs reden van
„ wegeringe tot het geven van deszelfs Consent, om dezelve in te brengen,
„ en t'allegeren, in conformité van 't 3. *Articul* van de *Politique Ordonnantie*
„ van dato den 1. *April* 1580: En voorts gesustineert daar mede te mogen vol-
„ staan, en by refus en onder beneficé van de voorsz. Presentatie, antwoor-
„ dende, geconcludeert tot sub- en opreptie ten fine van verders of anders niet
„ ontfankelyk, en by ordine, dat aan den Appellant zynen verderen of anderen
„ Eisch en Conclusie, zo in cas Pënaal, als in R. A. op ende jegens de Geap-
„ pelleerde gedaan en genomen, zoude werden ontzegt, *cum Expensis* ”.

Die Zake daar op verders behoorlyk zynde voldongen, is dezelve, na wisse-
ling van Inventaris en Stukken, bepleit in 't Collegie van den voorsz. Rade
Provinciaal, met dien wel verwagten Uitslag, dat by Sententie van welgemel-
de Rade in dato 19. *September* laatstleden, de Geappelleerde en Gevoegde zyn
verklaard, „ met hare Presentatie, by Conclusie van Antwoord gedaan, en
„ hier voren gemeld, te kunnen en te mogen volstaan, en wyders, onder be-
„ neficé van dezelve, aan den Appellant, zynen verderen of anderen Eisch en
„ Conclusie, zo in cas Pënaal als in R. A. op ende jegens de Geappelleerde
„ gedaan en genomen, ontzegt, met compensatie van kosten ”.

d'Appellant, hoewel met die Sententie geenzints gegraveerd, nochtans
hebbende kunnen goedvinden daar van t'appelleren aan dezen Hogen Rade.
Zo is van wegens de Geappelleerde en Gevoegde, in consideratie dat des Ap-
pellants onderneming alleen maar tendeert om de Geappelleerde en Gevoegde
(niet tegenstaande dezelve middelerwyle reets een Kind by den anderen heb-
ben verwekt, en deze Zake alleen concerneert den voortgang van derzelver
Huwlyks Proclamatien) met langdurige en kostbare Processen te matteren, van
dezen Hogen Rade verzocht, gelyk dezelve op haar deugdelyk te kennen ge-
ven, ook hebben geobtaineert Mandament van Anticipatie, te dienen ten zake-
ren precisen dage, om als dan zyne Grieven te proponeren, en Eisch te
doen in cas d'Appel, en ten zelven dage t'antwoorden, en verders te voldingen.

Daar op zo heeft d'Appellant ten dage dienende, deszelfs pretense Grieven
geproponeert, en voorts *ordinario modo* in cas d'Appel Eisch gedaan en
geconcludeert.

Daar jegens is van wegens de Geappelleerde en Gevoegde geinhæreerd der-
zelver Presentatie, alvorens t'antwoorden ter eerster instantie gedaan, en on-
der beneficé van dezelve inogelyks *ordinario modo* in cas d'Appel genomen
contrarie Conclusie.

En is vervolgens deze Zake verders by wederzyds persifit voor Re- en Du-
plicq behoorlyk voldongen.

IS MITS DIEN DE V R A G E :

Of by Sententie van dezen Hogen Rade den Appellant niet behoort te wor-
den

den verklaard by de Sententie van den Rade Provinciaal, in dato 19. September 1748, alhier in kwestie, te wezen niet bezwaard, en gecondemneert in de kosten van deze en voorgaande Instantie.

1749.
Jany.

Was Getekend:

Mr. FRANCOIS ELLINCKHUYZEN, Advocaat.

DICTUM tusschen H. v. W., wonende onder den Ambachte van *Monster* eerst Gedaagde by Mandament van Anticipatie, ende nu Appellant ter eene ende J. M. v. W. des Gedaagdens en Appellants onmondige Dochter, eerst Impetrante en nu Geappelleerde, in 't voorsz. cas ter andere zyde.

Die voor 't Collegie van den Rade mondeling was bepleit.

„T HOF met rype deliberatie &c. Doende Recht &c. corrigerende de Sententie van den Rade Provinciaal in dato 19. September 1748 in kwestie, voor zo verre daar van geappelleert is, en doende, 't gunt dezelve behooren den gedaan te hebben: Condemneert de Geappelleerde zich te begeven onder de *Vaderlyke Macht en Geboorzaamheit van den Appellant*, en 't zelve gepresteert zynde, verklaard den Appellant by den verderen inhoud van de voorsz. Sententie te wezen niet bezwaard, en compenseert de kosten van den *Procès* om redenen. Condemneert niet te min de Geappelleerde in de kosten van de Zegels, die getaxeert worden op zeventien gulden en negentien stivers. Gepronuncieert den 21. December 1748 ”.

Uit welk DICTUM van den *Hogen Rade* men met recht mag afnemen de volgende Zaken:

1. Dat die gene dewelke *Huwlyks Proclamatien* willen verzoeken, gehouden zyn in *Persoon zelfs te compareren*, voor de *Magistraat of Kerken-Dienaren* *, zo als ook de keuren van zommige Steden, als van *Leiden en Amsterdam* woordelyk mede brengen.

2. Dat door middel, wanneer kinderen elders, als waar geoordeelt moet worden de plaats hunner *Residentie of Woning* te zyn, *Huwlyks Geboden* verzoekende, d'Ouders niet kunnen werden afgetrokken, om elders, als voor *bunnen dagelyschen en ordinaris Rechter*, redene te geven, waarom zy in 't verzochte *Huwlyk* niet willen consenseren.

3. Dat een Dochter boven de twintig jaren oud zynde, in cas *Matrimonieel*, heeft *personam standi in judicio* tegens hare Ouders, zonder een *Curator ad litem* benodigt te hebben **.

4. Dat * Zo spreekt de *Politique Ordonnantie Artic. III*: „Ende de gene die hen... ten *Huwlyk*, of in *Echten* staat zullen willen begeven, zullen gebouden zyn te compareren voor de *Magistraat of Kerken-Dienaren van de Steden en Plaatsen* barer *residentie*, ende aldaar (niet elders) verzoeken &c ”.

** In de *Pleydoy* fundeerde men zich, dienaangaande, aan de zyde van den Appellant: „Dat kinderen, na 't *roomsche Recht*, in zekere gevallen. E. G. ten opzichte van 't *Peculium Castrense vel quasi*, hunne Ouders in Rechte konde oproepen, of van hen oproepen worden, hoe zeer de kinderen onder de Macht van hunne Ouders waren, en in 't algemeen genomen, geen *Personam standi in judicio* hadden. Ja! zelfs dat zulks plaats hadt, als iemand tot *Slaaf* wierd gevindiceert, of als *Vry* zynde, zich uit de *slavernye* wilde verlost zien ”.

R r

1749.
Juny.

4. Dat een vervoerde of met wille doorgedane Dochter, alverens eenige Huwelyks Geboden te verzoeken, haar weder moet begeben onder de macht en geboorzaamheit barer Ouders *.

* Alzo my noch niet is gebleken, dat die Dochter, ingevolge de voorfz Sententie van den *Hogen Rade*, daar aan heeft voldaan, zo geven wy de Heren Rechtsgeleerden in confideratie: „ De Dochter aan 't *Ditum* voldocnde, of zy met de voornoemde Jongman niet op nieuw de Huwelyks Geboden zal moeten verzoeken, „ en d'Ouders daar op gehoord zynde, dat verzochte Huwelyk willende tegen „ spreken, of zy met hem, na rechte, een Huwelyk aangaan mag dan niet ”.

Den *Hogen Rade* heeft by de gemelde Sententie daar omtrent niets gedefiniteert, alzo 't geen direct subjeet van 't Geding was dienvolgende daar uit staat te resulteren, schoon zy al meerderjarig wierd, eene notable en nieuwe kwestie, welke by Decisie niet min delicaat als de voorgaande wezen zal.

E R R A T A.

Pag. 184, Regel 4, staat *Offen*, leest *Oloffen*. En Regel 5. nieuwe Regering, leest *de twaalf Sprekers*.

E I N D E.

B L A D W Y Z E R.

A.

A Anmerkingen over de bittere klachten van *Heer G. Mog.* Zie *Klachten*.
Aardbeving (zwake) in *Zwitserland*. 245
Abc (Franschen) maakt valsche Loterybriefjes. 113
Accessie door 't *Russische* en *Wener-Hof* aan 't Britsche versocht, tot het *Definitive Tractaat* van *Alliantie*. 269
Adress door de *Stadt Petersburg* aan zyne Britsche Majt., wegens zyne Overkomst en geslote Vrede. 43
— door d'Universiteit van *Oxford*, geweigerd, en waarom. 45
Advocaten door H. Keiz. Majt. aangesteld, om d' *Arme Lieden* te bedienen. 248
Agaur (Roomsche) *Des* aanvoer opgekomen, &c. 246
Ahrenberg (Hertoch van) antweerd te *Brussel*. 124
— word ad interim voor Gouverneur etc. erkend. 167
Ali-Effendi, Ambass. van *Tripoli*, levert zyne Credent. aan *H. H. Mog.* over. 157
— heeft Audientie by zyne *Hog.* 158

Ali-Effendi assisteert op 't Bal der Verjaardag van de *Prinses CAROLINA*. 139
— zyne Audientie, en Aanspraak aan *H. H. M.*, en antwoord. 223-224.
— zyn present aan *H. H. Mog.* *ibid.*
Ambass. van *Alaska*, bekomt aan 't Keiz. Hof de Rang van die *Qualiteit*. 150
Amnestie (generale) in *Polenland* gepubliceert. 64
Arrest. (Fransch) een voordel der *Americaanse* *Dooplieden*. 53
Assurance op 't *Rundube*, in *Engeland* opgetocht. 255
Avignon beschreven, hoe aan den *Paus* gekomen, en by de *scheyring* daar huisgehouden hebben. 49
Audientie (officiële) van den *Sardinijsche* Min., en Aanspraak aan *H. H. M.* 260
— van den *Brit. Min.* by *H. H. M.* 284

B Antwoeten (confiderable) in *Frankryk*. 172 & 259
Bazen (49) of *Moethers* en *Bussel* gunvoorrecht. 259
Behouding (zeldzame) van een Schip en 20 personen. 245
Berg.